

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin “Telafide Ben de Varım” Programına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Ahmet DÜZGÜNCE^{1*}, Mehmet Ertuğrul ÖZTÜRK²

¹Atatürk Üniversitesi, Kış Sporları Enstitüsü, Erzurum

²Atatürk Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Erzurum

Araştırma Makalesi

Gönderi Tarihi: 24/06/2024

Kabul Tarihi: 19/09/2024

Online Yayın Tarihi: 31/01/2025

Öz

Bu çalışmada amaç; Covid-19'dan dolayı oluşan öğrenme kayıplarını telafi etmek için uygulamaya konulan “Telafide ben de varım” programı ile ilgili beden eğitimi öğretmenlerinin görüşlerini incelemektir. Çalışma nitel araştırma yaklaşımı içerisinde bulunan fenomenoloji metoduna göre desenlenmiştir. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmada ölçüt örnekleme seçme yöntemi kullanılarak en az bir defa “Telafide ben de varım programını” uygulayan beden eğitimi öğretmenleri arasından 10 katılımcı seçilmiştir. Araştırmacılar katılımcılarla yüz yüze görüşme gerçekleştirmiştir. Veriler içerik analiz yöntemi ile NVivo paket programı kullanılarak yorumlanmıştır. Buna göre beden eğitimi öğretmenlerinin ifadelerinden “Telafide ben de varım” programı uygulaması sonucunda; öğrencilerin okula, sınıfa adaptasyonuna yardımcı olduğu, çoğunlukla sportif etkinliklerin ve okul dışında yapılabilecek etkinliklerin (gezi vb.) seçildiği, akademik yönden eksik konuların kazandırılmasını desteklediği, öğrencilerin arkadaşları ile iletişim kurarak sosyalleşmesine yardımcı olduğu, öğrencilerde pandemi nedeni ile oluşan psikolojik etkileri azalttığı, öğrencilerin mutlu olduğu, eğlendiği, ders sırasında çoğunlukla öğrenci merkezli etkinliklerin seçildiği, öğretmenlerin etkinlikleri öğrencilerle birlikte seçtikleri ortaya çıkmıştır. Buna karşın beden eğitimi öğretmenleri “Telafide ben de varım programı” uygulamasının yapıldığı mevsimin yaz mevsimi olmasından dolayı öğrencilerin sıcağın rahatsız olduğu, bu nedenle bazı öğrencilerin okula gelmediği ve sayı 12’den aşağı düştüğü için etkinliğin sonlandırıldığı ve diğer öğrencilerin bu duruma üzüldüğü ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar ışığında öğrencilerin teknoloji bağımlılığını azaltacak geleneksel çocuk oyunları ile ilgili bir proje başlatılabileceği gibi çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Telafi programı, Yüz yüze eğitim, Covid-19, Beden eğitimi öğretmenleri

Examining the Opinions of Physical Education Teachers on the “I am also in the Compensation Program”

Abstract

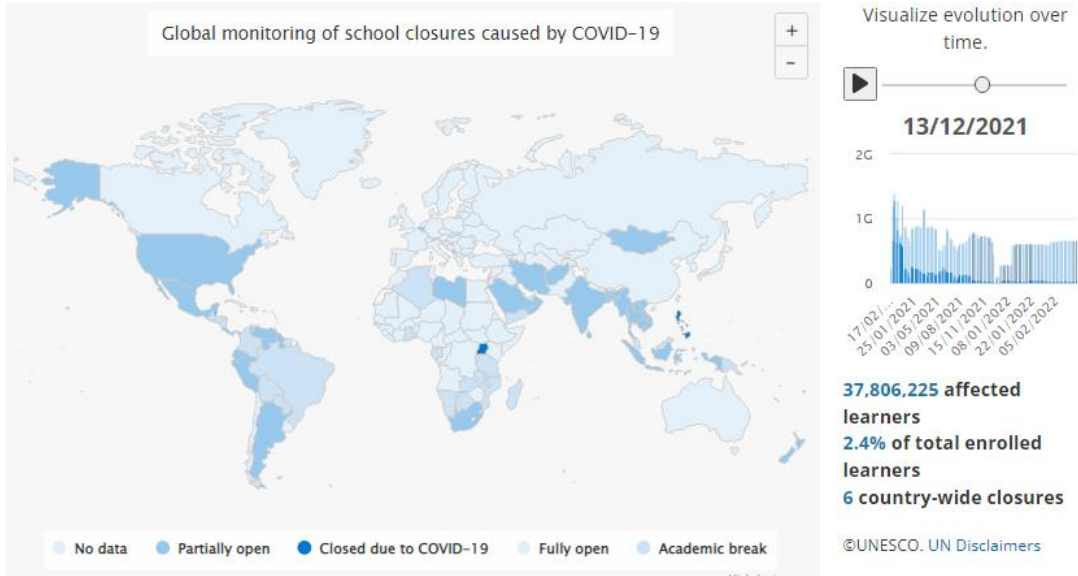
The aim of this study is to examine the opinions of physical education teachers about the “I am also in the compensation program”, which was put into practice to compensate for learning losses due to COVID 19. The study was designed according to the phenomenology method within the qualitative research approach. A semi-structured interview form developed by the researchers was used as a data collection tool. In the study, 10 participants were selected from among the physical education teachers who have implemented the “I am also in the compensation program” at least once by using the criterion sampling method. The researchers conducted face-to-face interviews with the participants. The data were interpreted using content analysis method and NVivo package program. Accordingly, from the statements of the physical education teachers, it was revealed that the “I am also in the Compensation Program” helps students adapt to the school and the classroom, mostly sports activities and activities (tour etc.) that can be done outside the school are selected, supports the acquisition of academically deficient subjects, students are happy, teachers choose the activities together with the students. On the other hand, physical education teachers found out that the students were uncomfortable with the heat due to the summer season in which the “I am also in the compensation program” was held, so some students did not come to school and the activity was terminated because the number is less than 12 and other students were upset about this situation. In the light of these results, various suggestions were made such as a project on traditional children’s games that would decrease students’ technology addiction.

Keywords: Compensation program, Face to face education, Covid 19, Physical education teachers.

* Sorumlu Yazar: Ahmet Düzgünce, E-posta: ahmetduzgunce@gmail.com

GİRİŞ

Koronavirüs (COVID-19) hızlı bir şekilde yayılarak kısa bir sürede tüm dünyada görülmüştür. İlk olarak 2019 Aralık ayında Çin’de görülen COVID-19 yaklaşık 3 ay gibi kısa bir sürede küresel ölçekte bir yayılma göstererek, dünya genelini etkilemiştir (Cao ve ark., 2020; Jiao ve ark., 2020). Bu süreçte ülke yöneticileri işletme ve okulları geçici olarak kapatmış, spor müsabakaları gibi birçok sosyal ve sportif faaliyeti durdurmuştur. Bu faaliyetler arasında önemli bir yeri bulunan eğitim öğretim faaliyetleri de pandemiden olumsuz etkilenerek okullarda verilen yüz yüze eğitime ara verilmiştir (Saygı, 2021). COVID-19’un Türkiye’de görülmesinden sonra MEB tarafından Mart 2020’de yüz yüze eğitime ara verilmiş ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden uzaktan eğitime geçilmiştir (Karbeyaz ve Kurt, 2020; Saygın, 2021; Yaman, 2021). Şekil 1’de 13.12.2021 tarihi itibari ile dünyada okulların durumunu gösteren ve Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü’nden (UNESCO) elde edilen veriler bulunmaktadır.

Şekil 1. Covid-19’un eğitim üzerine etkisi-13/12/2021; (UNESCO, 2021).

Şekil 1 incelendiğinde; dünyada pandemiden dolayı 6 ülkede toplamda 37,8 milyon öğrencinin yüz yüze eğitimden yararlanamadığı ve bunun da dünyada mevcut öğrencinin %2,4’lük bir kısmına karşılık geldiği görülmektedir.

Covid-19 sürecinde Türkiye’de eğitimde hibrit model benimsenmiştir. Hibrit modele göre bir sınıftaki öğrenciler, iki gruba ayrılarak haftanın pazartesi ve salı günleri birinci grup, perşembe ve cuma günleri ikinci grup olmak üzere yüz yüze eğitim almaktadır (Yaman, 2021). Hibrit modelde çarşamba günleri ise her iki grup da online ders görmektedir. Vaka sayısının artmasından dolayı 17.11.2020 tarihinde tekrar yüz yüze eğitime ara verilmiş ve ilerleyen süreçte okullar aralıklı olarak açılmıştır. Türkiye’de okullar 6 Eylül 2021’den beri tamamen yüz yüze eğitime geçilmiştir. MEB pandemiden dolayı okulların kapalı olduğu süreçte uzaktan eğitimi gerçekleştirmiştir. Özellikle okul öncesi ve ilkökul öğrencilerinin oyun döneminde olduğu düşünüldüğünde, onların bilgisayar başında online derslerden ne derece faydalandığı şüphelidir. Ayrıca çeşitli nedenlerden dolayı öğrenciler uzaktan eğitim programından yeterince faydalanamamıştır. Özellikle kırsal bölgelerde internet ve elektrik kesintilerin çok olması,

internet paketinin bitmesi, ailelerin ekonomik yönden yetersiz olması, bir evde birden fazla kardeş olmasından dolayı bağlantıyı sağlayacak bilgisayar, telefon gibi cihazların yeterince olmaması gibi nedenlerle öğrenciler uzaktan eğitime katılamamıştır. Birçok bölgede yaşayan öğrencilerin uzaktan eğitimin parçalarından olan donanım ve internet alt yapısından eşit derecede yararlanmadığı görülmektedir (Balaman ve Hanbay-Tiryaki, 2021; Karbeyaz ve Kurt, 2020; Saygı, 2021). İnternet ve elektriğin özellikle kırsal kesimlerde sürekli kesilmesi, internet paketinin pahalı olması öğrencilerin uzaktan eğitime erişimini zorlaştırıcı etkenler olarak görülmektedir (Arslan ve ark., 2021; UNICEF, 2021). Pandemi öğrencilerin bilgi ve beceri yönünden kayıpları olmuştur (Baz, 2021; Çiçek ve ark., 2020). MEB öğrencilerin öğrenme kayıplarının telafisini şansa bırakmayarak 11.06.2021 tarih ve 26359669 sayılı 81 vilayete gönderdiği talimat ile "Telafide ben de varım" programı başlatmıştır. "Telafide ben de varım" programında amaç; 2023 Eğitim Vizyonu çerçevesinde öğrenciler arasındaki fırsat eşitliğini sağlamak, okullar arasındaki farklılığı en aza indirmek, öğrencilerin kapsamlı bir şekilde gelişimine destek olmak ve onların fiziksel, sosyal ve duygusal aktivitelerle gelişimine yardımcı olmaktır (MEB, 2021a). Bu uygulama ile MEB, 2023 Vizyon hedefleri çerçevesinde fırsat eşitliği sağlayarak öğrencilerde oluşan öğrenme kayıplarını telafi etmek için 5 Temmuz 2021-31 Ağustos 2021 tarihleri arasında okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve özel eğitim okullarında öğrenim gören öğrencilere yönelik fiziksel, sosyal, duygusal ve akademik gelişimleri, bilimsel, sosyal, kültürel ve sportif eğitim faaliyetleri ile desteklemek amacıyla "Telafide ben de varım" programını başlatmıştır (MEB, 2021b). Bu program kapsamında; öğrenciler, öğretmenler ve öğrenci velileri bulunmaktadır ve programın temel ilkeleri ve uygulama esasları bu genelgede detaylı olarak verilmiştir (MEB, 2021a).

"Telafi de ben de varım" programı sosyal, duygusal, fiziksel, akademik ve özel eğitim alanı olmak üzere dört alana uygun olacak bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Programın uygulama sonuçlarının değerlendirilmesine yönelik alanyazın incelendiğinde telafi eğitimi ile bu eğitimin etkililiği ile ilgili çok az sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada ele alınan "Telafide ben de varım" programı uygulama sonuçlarının araştırılmasının alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın problem cümlesi ise COVID-19'dan dolayı oluşan öğrenme kayıplarını telafi etmek için uygulamaya konulan "Telafide ben de varım" programı ile ilgili beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri nasıldır? olarak belirlenmiştir. Detaylı analiz amacıyla bu araştırma problemi üç alt probleme ayrılmıştır. Bu üç alt problem aşağıda maddelenmiştir.

- i) Beden eğitiminin öğretmenlerinin "Telafide ben de varım programı" ile ilgili düşünceleri nelerdir?
- ii) Beden eğitimi öğretmenlerinin "Telafide ben de varım programının" uygulamalarına yönelik düşünceleri nelerdir?
- iii) Beden eğitimi öğretmenlerinin "Telafide ben de varım programının" uygulamasından sonra programa yönelik düşünceleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımı içerisinde bulunan fenomenoloji yöntemine göre desenlenmiştir. Nitel araştırma yaklaşımı; araştırma sorularının cevabını bulmak için katılımcıların konu ile ilgili veri toplaması, tümevarımsal biçimde verileri yorumlayarak genel temalara ulaşması ve sonunda okuyucunun anlayacağı şekilde raporlanmasını içeren birtakım işlem basamaklarıdır. Fenomenoloji, olgu ile ilgili insanların yaşadığı deneyimleri katılımcılar tarafından ifade edilmesidir (Creswell, 2014).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmada katılımcılar; amaçlı örneklem seçme yöntemleri içerisinde bulunan ölçüt örneklem seçme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Ölçüt örneklem seçme yöntemi; bir araştırma için önceden belirlenen birtakım özellikler doğrultusunda katılımcıların seçilmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu araştırmada ölçüt ise; “Telafide ben de varım” programını en az bir kez uygulamış beden eğitimi öğretmenlerinin seçilmesidir. Bu ölçütü karşılayan 10 beden eğitimi öğretmeni çalışmaya dâhil edilmiştir. Birinci araştırmacı beden eğitimi öğretmeni olduğu ve “Telafide ben de varım” programını uygulayan öğretmenleri bulmakta zorlanıldığı için araştırmaya dahil edilmiştir. Katılımcıların demografik bilgisi Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik bilgisi

Katılımcılar	Cinsiyet	Yaş	Meslekî Kıdem	Görüşme Süresi (Dk)
K1	Erkek	45	20	38
K2	Kadın	51	26	37
K3	Kadın	26	4	39
K4	Erkek	45	17	38
K5	Kadın	38	13	39
K6	Erkek	52	27	36
K7	Erkek	42	20	39
K8	Erkek	31	5	38
K9	Kadın	43	22	39
K10	Kadın	34	11	37

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların beşi erkek ve beşinin kadın olduğu, katılımcıların yaşlarının 26 ile 52 arasında değiştiği, katılımcıların çalışma süresinin 4 ile 27 yıl arasında değiştiği görülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu; araştırma konusuna bağlı kalıp zamanı geldiğinde sonda sorular sorularak olgu ile ilgili derinlemesine bilgi elde edilmesini sağlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırma sorusuna yanıt aramak için geliştirilen 13 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu, hazırlandıktan sonra alanında uzman iki öğretim üyesi tarafından incelenmiştir. Sonra soruların anlaşılabilirliği açısından bir Türkçe öğretmene okutulmuştur. Gelen dönütler doğrultusunda görüşme formuna son hali verilmiştir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerin süresi yaklaşık 40 dakika olarak tespit edilmiştir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde araştırma problemine ilişkin 13

soru öğretmenlere yöneltilmiştir. 1., 2., 3. ve 4. sorular araştırmanın birinci problemine cevap bulmak için; 5., 6., 7., 8. ve 9. sorular araştırmanın ikinci problemine cevap bulmak için; 10., 11., 12. ve 13. sorular ise araştırmanın üçüncü problemine cevap bulmak için hazırlanmıştır. Dolayısıyla araştırma probleminin analizi için katılımcılara yarı yapılandırılmış görüşme formunda aşağıdaki görüşme soruları yöneltilmiştir.

- 1- Mili Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım” programı ile ilgili neler düşünüyorsunuz? Açıklayınız.
- 2- Mili Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım” programı sizce hangi konuların öğretiminde kullanılmalıdır? Açıklayınız.
- 3- Mili Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım” programı yapılacak etkinlikler hazırlanırken nelere dikkat edilmelidir? Açıklayınız.
- 4- Mili Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım” programı öğrencilere faydalı olacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
- 5- Mili Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım” programında derslerden önce bir hazırlık yaptınız mı? Yaptıysanız ne tür hazırlıklar yaptınız? Açıklayınız.
- 6- Mili Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım” programının beğendiğiniz tarafları nelerdir? Açıklayınız.
- 7- Mili Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım” programından çok sevdiğiniz etkinlikler hangileri oldu? Neden bu etkinlikleri diğerlerinden daha çok sevdimiz? Açıklayınız.
- 8- Mili Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım” programında sevmediğiniz etkinlikler oldu mu? Olduysa bunlar hangileridir? Bu etkinlikleri neden sevmediniz? Açıklayınız.
- 9- Mili Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım” programında ders işlenmesi ile ilgili bir zorlukla karşılaştınız mı? Açıklayınız.
- 10- Mili Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım” programının sonunda öğrencilerde ne tür değişimler oldu? Açıklayınız.
- 11- Mili Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım” programının sonunda öğrencilere yararlı oldu mu? Olduysa bunlar nelerdir? Açıklayınız.
- 12- Mili Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım” programının sonunda öğrencilere herhangi bir olumsuz etkisi oldu mu? Olduysa bunlar nelerdir? Açıklayınız.
- 13- Mili Eğitim Bakanlığının “Telafide Ben de Varım” programında ağırlıklı olarak kullandığımız yöntem ve teknikler hangileridir? Neden bu yöntem ve teknikleri kullandınız? Açıklayınız.

Araştırma Yayın Etiği

Bu çalışmaya Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı'nın 03.07.2023 tarihli ve E-70400699-050.02.04-2300191246 sayılı yazısı ile bildirilen Etik Kurul Kararı ile uygun görülmüştür.

Verilerin Toplanması

Görüşmeler araştırmacılar tarafından yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar görüşmeyi, öncelikle not ettikten sonra Microsoft Word programına yazmıştır. Nitel araştırmada görüşmeler katılımcılarla yüz yüze, telefonla, e-mail, çevrimiçi grup şeklinde gerçekleştirilebilir (Creswell, 2014).

Verilerin Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen veriler çözümlenirken içerik analiz yönteminden yararlanılmıştır. İçerik analizinde amaç; araştırmada elde edilen verileri, kavram ve ilişkileri kullanıp genel temalara ulaşarak okuyucuların anlayacağı şekilde raporlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Görüşme formundan elde edilen veriler çözümlenirken NVivo programından yararlanılmıştır. Nitel bir araştırmadan elde edilen veriler, MAXQDA, ATLAS.ti, QSR, NVivo ve HyperRESEARCH gibi bilgisayar paket programları kullanılarak analiz edilebilir (Creswell, 2009). Görüşmelerin analizi sürecinde ve görüşmelerden gelen veriler doğrultusunda kategori ve temalardan bazıları güncellenmiştir. Çünkü nitel araştırma, yapısı gereği esnek (Creswell, 2014). Analiz bittikten sonra ikinci araştırmacının görüşleri alınmış ve kod ve temaların benzer olduğu görülmüştür.

Geçerlilik ve Güvenirlik

Nitel bir araştırmada geçerlilik; araştırmanın ayrıntılı bir şekilde anlatılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu araştırmada işlem basamakları ayrıntılı bir şekilde rapor edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen veriler, Microsoft Word programına yazıldıktan sonra bilgisayar programına girilmiş, kategoriler oluşturulmuş ve genel temalara ulaşılmıştır. Güvenirlik; aynı verilerin farklı kodlayıcılar tarafından kodlanarak aynı temalara ulaşılmasıdır. Güvenirlik, farklı iki araştırmacının aynı verileri kullanarak benzer kod ve temalara ulaşmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Elde edilen veriler alanında yetkin iki uzman tarafından yorumlanarak benzer kod ve temalara ulaşılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde görüşmelerden elde edilen veriler soru soru analiz edilmiştir. Araştırmanın birinci problemine cevap bulmak için yarı yapılandırılmış görüşme formunun 1., 2., 3. ve 4. soruları, araştırmanın ikinci problemine cevap bulmak için formun 5., 6., 7., 8. ve 9. soruları ve araştırmanın üçüncü problemine cevap bulmak için formun 10., 11., 12. ve 13. soruları analiz edilmiştir.

Telafide Ben de Varım Teması

Görüşme sorusu 1; Mili Eğitim Bakanlığı “Telafide ben de varım” programı ile ilgili neler düşünüyorsunuz? Açıklayınız. Bu soru analiz edildiğinde; “Telafide ben de varım” programı amaçlar teması oluşturulmuştur. Bu temada; kayıpların telafisi, öğrencilerin mutlu

olması, öğrencilerin sosyalleşmesi, öğrencilere faydalı olmaması ve teknoloji bağımlılığının azalması kategorileri oluşturulmuş ve Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Telifide ben de varım programı amaçlar teması, kategorileri, frekans ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzde	Örnek Görüşler
Kayıpların telafi edilmesi	6	40	“Geçtiğimiz yaz Kovid-19 salgını nedeniyle oluşan sosyal ve duygusal kayıpları gidermek amacıyla başlatılan bu kapsamlı program sayesinde öğrencilerimizle bir araya gelerek dönem içerisinde ayrı geçirdiğimiz zamanların da telifisinin yapıldığını düşünüyorum. Öğrenciler “Telifide Ben de Varım” diyerek sosyal ve kültürel alanda gelişimlerini devam ettirmiş oldular.” (P3) “Pandemi sürecinde uzaktan eğitimden dolayı kayıp olarak gördüğümüz yüz yüze eğitim iletişim ve sosyal açıdan faydalı bir uygulama oldu. Ayrıca akademik katkısının olduğunu da düşünüyorum.” (P1)
Öğrencilerin mutlu olması	5	33.3	“Tatil zamanlarının akademik alanlar dışında kaliteli olarak geçirilmesi açısından faydalı olduğunu düşünüyorum. Pandemi nedeni ile sıkılan öğrenciler açısından eğlenceli olduğunu düşünüyorum.” (P10) “...öğrencileri eğlendirdiğini, diğer öğrencilerle etkileşim kurarak streslerini attığını düşünüyorum.” (P2)
Öğrencilerin sosyalleşmesi	2	13.3	“Yıl boyu yüz yüze eğitimden uzak olan öğrencilerimizin sosyalleşmesi açısından olumlu olduğunu düşünüyorum.” (P8) “...Arkadaşları ile öğrenciler, konuşarak ve oyun oynayarak stresini atmaktadır.” (P10)
Öğrencilere faydalı olmaması	1	6.7	“Amacına uygun olmadığını ve yetersiz olduğunu düşünüyorum. Çünkü kısa süreli olması nedeni ile öğrencilere faydalı olacağını düşünmüyorum.” (P9)
Teknoloji bağımlılığının azalması	1	6.7	“Milletimizin geleceğine verdiği önemi ancak evlatlarımıza verdiğimiz değer ile kıyaslayıp daha iyi anlayabiliriz. Buradan yola çıkarak “Telifide Ben de Varım” programı çocuklarımızın okuldan uzak kaldıkları dönemden sonra arkadaşlarıyla ilişkisini yeniden canlandıran ve onları evlerimizdeki dijital dünya kısırcısından çıkarmamızda araç olması bakımından değerli bir çalışma olarak görmekteyim.” (P4)

Programda Seçilebilecek Konular Teması

Görüşme sorusu 2; Mili Eğitim Bakanlığı “Telifide ben de varım” programı özellikle hangi konuların öğretiminde kullanılmalıdır? Açıklayınız. Bu soru analiz edildiğinde; “programda seçilebilecek konular” teması oluşturulmuştur. Bu temada; akademik konuların seçilmesi, eğitsel oyunların seçilmesi, kültürel ve sanatsal etkinliklerin seçilmesi, sportif etkinliklerin seçilmesi ve okul dışında yapılabilecek etkinlikler kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Programda seçilebilecek konular teması kategorileri, frekansları ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzde	Örnek Görüşler
Akademik konuların seçilmesi	5	35.8	“Mili Eğitim Bakanlığı “Telafide Ben de Varım” programı çok kapsamlı, çok yönlü düşünülmüş ve hayata geçirilmiş bir programdır. Müfredatta olan birçok dersin ya da konunun öğretilmesinde kullanıldığı gibi (matematik, fen bilimleri, sosyal bilimler, beden eğitimi vb.) bunların yanında kültürel ve sanatsal eğitim faaliyetlerinin (masal anlatıcılığı, doğa yürüyüşleri, drama etkinlikleri vb.) öğretilmesinde kullanılmalıdır.” (P3) “Bu süreç veli-öğretmen ve öğrenci için ayrı değerlendirilmeli ve bahsi geçen gruplar için ayrı ayrı konular ele alınmalıdır. Öğretmen için bireysel ve mesleki gelişim hedeflenirken öğrenci için akademik eksiklerin giderilmesi çalışmalarının yanında öğrenci ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda konular sürece dâhil edilmelidir. Bu yolla paydaşların pandemi sürecinde biriktirdikleri sıkıntıların hafifletilmesi hedeflenmelidir. Veli, öğretmen ve öğrenci için bu aşamada konu öğretiminden çok pandemi sürecinin olumsuz etkileri ile başa çıkabilme yolları öğretilmeli ve aktivitelerle desteklenmelidir.” (P4)
Eğitsel oyunların seçilmesi	4	28.7	“Çünkü öğrenciler pandemi yüzünden evden dışarı çıkamadılar, okulu, arkadaşlarını ve arkadaşları ile oyun oynamayı özlediler.” (P10) “Öğrencilerin daha çok sosyalleşmesini ve hareket kabiliyetlerini artıracak şekilde kullanılmalı. Yapılacak etkinliklerde eğitsel oyunları çok kullanarak takım ruhuyla hareket etmelerini sağlamak.” (P2)
Kültürel ve sanatsal etkinliklerin seçilmesi	2	14.4	“Akademik derslerden ziyade yaşam boyu öğrenme, sanatsal ve sportif konular ağırlıklı olmalıdır. Çünkü öğrenciler pandemi yüzünden evden dışarı çıkamadılar, okulu, arkadaşlarını ve arkadaşları ile oyun oynamayı özlediler.” (P10) “... bunların yanında kültürel ve sanatsal eğitim faaliyetlerinin (masal anlatıcılığı, doğa yürüyüşleri, drama etkinlikleri vb.) öğretilmesinde kullanılmalıdır.” (P3)
Sportif etkinliklerin seçilmesi	2	14.4	“Branş sporlarının kurallarının öğretiminde ve sporcuların kendilerinin doğru yanlışlarını öğrenmesi üzerine olmalıdır.” (P8) “Bir de fiziksel etkinlikler de kullanılabilir...” (P7)
Okul dışında yapılabilecek etkinliklerin seçilmesi	1	6.7	“Çoğunlukla grup birikteliğine dayanan uygulamalar konular üzerinde olmalı (dayanışma yardımlaşma açısından). Eğlenceli etkinlikler olabilir. Oyunlar, sportif geziler, normal geziler olabilir.” (P1)

Etkinlikler Hazırlanırken Dikkat Edilecek Unsurlar Teması

Görüşme sorusu 3; Mili Eğitim Bakanlığı “Telafide ben de varım” programında yapılacak etkinlikler hazırlanırken nelere dikkat edilmelidir? Açıklayınız. Bu soru analiz edildiğinde; “etkinlikler hazırlanırken dikkat edilecek unsurlar” teması oluşturulmuştur. Bu temada; öğrenci merkezli etkinliklerin seçilmesi, mevcut imkânların dikkate alınması, öğrencilerin akademik eksikliklerinin önemsenmesi, öğrencilerin sosyalleşmesini destekleyen etkinliklerin seçilmesi ve değerler eğitiminin seçilmesi kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Etkinlikler hazırlanırken dikkat edilecek hususlar teması, kategorileri, frekans ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzde	Örnek Görüşler
Öğrenci merkezli etkinliklerin seçilmesi	6	37.5	“Telafide Ben de Varım” programı kapsamında düzenlenecek eğitim faaliyetleri; fiziksel, sosyal-duygusal, akademik gelişim ve özel eğitim alanı da dahil edilerek planlanmalı, çeşitli yaş grupları ve içinde buldukları sosyal ve fiziksel çevre göz önünde bulundurularak aktiviteler şekillendirilmelidir.” (P4) “Pandeminin etkilerini en aza indirmeyi amaçlayan etkinlikler dikkate alınmalıdır. Etkinlikler hazırlanırken öğrenci gelişimi, okulun fizikî alt yapısı ve okulun bulunduğu dış çevre dikkate alınmalıdır.” (P5)
Mevcut imkanların dikkate alınması	5	31.2	“...çeşitli yaş gurupları ve içinde buldukları sosyal ve fiziksel çevre göz önünde bulundurularak aktiviteler şekillendirilmelidir.” (P4) “Öğrenciye, mekâna, zamana, geleceğe uygun ve pragmatik olmasına dikkat edilmelidir.” (P10)
Öğrencilerin akademik eksiklikleri önemsenmeli	2	12.5	“Daha çok tüm derslerin temel konuları, alt yapılarının sağlamlştırılmasına dikkat edilmelidir.” (P6) “Hangi konular eksik ise o konulara yönelik olmalı. Ağırlıklı konunun pekiştirilmesine yönelik olursa daha iyi olacağını düşünüyorum.” (P9)
Öğrencilerin sosyalleşmesini destekleyen etkinliklerin seçilmesi	2	12.5	“Çok fazla sosyalleşme imkânı veren etkinliklere yer verilmeli.” (P1) “Öğrencilerin temel durumları dikkate alınarak eksikleri üzerine aynı zamanda etkinlik sırasında sosyalleşmesine eğlenmesine ve öğrenmesine yönelik olarak hazırlanmalıdır.” (P8)
Değerler eğitiminin seçilmesi	1	6.3	“...özellikle değerler eğitiminin kazanımları açısından göz önünde bulundurulmalıdır.” (P1)

Programın Faydasının Olması Teması

Görüşme sorusu 4; Mili Eğitim Bakanlığın “Telafide ben de varım” programının öğrencilere faydalı olacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız. Bu soru analiz edildiğinde; “Programın faydasının olması” teması oluşturulmuştur. Bu temada; okula daha kolay uyum sağlanması ve eksik konuların telafî edilmesi kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Programın faydasının olması teması, kategorileri, frekans ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzde	Örnek Görüşler
Okula daha kolay uyum sağlanması	8	12.1	“Yeni arkadaşlarla tanışma, kaynaşma, fiziksel etkinlik yapma, piknik, doğa gezileri öğretici birçok etkinlik yanında çocukların ders harici müfredatı olmayan ama öğretici etkinliklerle bir araya gelmeleri ve sosyalleşmeleri onlara ilaç gibi gelecektir.” (P4) “Evet düşünüyorum, öğrencileri eğlendirmesi, sosyalleştirmesi, okula uyum sağlamasına yardımcı olması iyi tarafıdır. Ama programın uzun vadeli sürmesi gerekiyor.”(P5)
Eksik konuların telafi edilmesi	3	87.9	“Faydalı olacaktır. Eğitim öğretim yılı içerisinde öğrendiklerinin unutulmaması, hatırlatılması açısından faydalı olacaktır. Aralıklı öğrenme olacağından pekişecektir.” (P8) “Programın öğrencilere kısmen faydalı olacağını düşünüyorum. Gerçekten ihtiyacı olan yani kendini geliştirmek isteyen öğrencilere uygulanmalı.” (P7)

Program Öncesinde Yapılan Hazırlıklar Teması

Görüşme sorusu 5; Mili Eğitim Bakanlığı “Telafide ben de varım” programında derslerden önce bir hazırlık yaptınız mı? Yaptıysanız ne tür hazırlıklar yaptınız? Açıklayınız. Bu soru analiz edildiğinde; “Program öncesinde yapılan hazırlıklar” teması oluşturulmuştur. Bu temada; gerekli materyalin sağlanması, ders planı yapılması ve bireyselleştirilmiş etkinliklerin seçilmesi kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Program öncesinde yapılan hazırlıklar teması, kategorileri, frekans ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzde	Örnek Görüşler
Gerekli materyalin sağlanması	8	66.8	“Tabii ki normal ders öncesinde yapmış olduğum hazırlıklar gibi bu programda da ders öncesi hazırlıklar yaptım. Bu program kapsamında takım sporlarıyla ilgili (futbol-voleybol) dersleri önce öğrenciye vereceğim kazanımla ilgili bu kazanımı pekiştirmek adına eğitsel oyunlar bularak ders öncesi hazırlıklarımı yaptım. Yine aynı şekilde zekâ oyunları ve işaret dili eğitimlerinde de ders öncesi hazırlıkları yaparak derse başladım.” (P3) “İşini seven her öğretmen dersine hazırlıklı girecektir. Branşımız gereği öğrencilerimize öğreteceğimiz disiplinleri öncelikle öğretmen olarak biz ne kadar uygulayabiliyoruz değerlendirmesini yaptıktan sonra gerekli araç gereçleri imkanlar dahilinde temin ederek dersime başladım.” (P4)
Ders planı yapılması	2	16.6	“Evet dersten önce tabii ki birtakım hazırlıklar yaptım. Öncelikle bir ders planı, sonrasında etkinliğin yapılacağı yerin ayarlanması ve etkinlikte kullanılacak araç-gerecin sağlanması gibi.” (P9) “Derslerden önce hazırlık yapıldı. Etkinliklerin planı, etkinlik için gerekli hazırlıkları yaptım. Fakat ilk kez yapıldığı için açıkçası içerik hakkında oldukça zorlandık.” (P7)
Bireyselleştirilmiş etkinliklerin seçilmesi	2	16.6	“Pandemi nedeniyle gerekli çalışma ortamının hazırlanması ve yaptığımız çalışmaların grup çalışmasından ziyade bireyselleştirilmiş çalışmalara yönelik olduğu için bu doğrultuda hazırlıklar yaptım.”(P2) “Pandemi nedeniyle gerekli çalışma ortamının hazırlanması ve yaptığımız çalışmaların gurup çalışmasından ziyade bireyselleştirilmiş çalışmalara yönelik olduğundan bu doğrultuda hazırlıklar yaptım. Etkinliği yapacağımız yer ayarlandı, araç-gereçler temin edildi ya da hazırladım.” (P5)

Programın Beğenilen Yönleri Teması

Görüşme sorusu 6; Mili Eğitim Bakanlığı “Telafide ben de varım” programının beğendiğiniz tarafları nelerdir? Açıklayınız. Bu soru analiz edildiğinde; “Program beğenilen yönleri” teması oluşturulmuştur. Bu temada; programın esnek olması, programın eğlenceli olması ve programın veli ve öğrencileri kaynaştırması kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Programın beğenilen yönleri teması, kategorileri, frekans ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzde	Örnek Görüşler
Programın esnek olması	8	61.5	“Programın en çok sevdiğim tarafı esnek olmasıdır. Çünkü öğrenciler pandemi sebebi ile evlerinden dışarı çıkamadılar ve bunaldılar. Bu programda derslerin verilmesi ile ilgili bir zorlama olmuş olsaydı program bence bir işe yaramazdı.” (P10) “Öğrenciyle sınıf ortamında rahatça analiz edilmeyen konuları rahatça analiz edip konuşma fırsatı sunduğu için program güzeldi. Program öğretmen ve öğrenciler için çok esnektir.” (P7) “Pandemi sonrasında çocukların sosyal ve sportif yönden gelişimi ve pandeminin olumsuz etkilerini hafiflettiği ve öğrencileri eğlendirdiği yönü çok güzeldir.” (P5)
Programın eğlenceli olması	4	30.8	“En başta öğrencilerle zaman geçirmek onlarla yeniden bir arada olabilmek bunun yanı sıra yaz tatilinde de öğrencilerin okulla bağlantısının kesilmemesi öğrencilerin boş zamanlarını sosyal etkinliklerle, sportif etkinliklerle daha verimli bir şekilde geçirmeleri bu programın beğendiğim yanlarından.” (P3)
Programın veli ve öğrenciyi kaynaştırması	1	7.7	“...veli öğretmen ve öğrenci kaynaşmasına olanak sağlamış olması en beğendiğim yanları olmuştur.” (P4)

Programda Sevilen Etkinlikler Teması

Görüşme sorusu 7; Mili Eğitim Bakanlığı “Telafide ben de varım” programında en çok sevdiğiniz etkinlikler hangileri oldu? Neden bu etkinlikleri diğerlerinden daha çok sevdiniz? Açıklayınız. Bu soru analiz edildiğinde; “Programda sevilen etkinlikler” teması oluşturulmuştur. Bu temada; grupça yapılan etkinlikler, açık hava gezisi, sportif etkinlikler ve masal etkinliği kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Programda sevilen etkinlikler teması, kategorileri, frekans ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzdeler	Örnek Görüşler
Grupça yapılan etkinlikler	5	45.4	“Programdaki etkinliklerin çoğunu sevdim ama kendi etkinliklerim arasında en çok sevdiğim işaret dili eğitimi oldu. Öğrencilerimizin çoğu ilk defa işaret diliyle tanıştılar ve sosyal yaşamlarına bir katkı sağladığı, işaret diliyle kendilerini ifade edebildikleri için bu etkinliği ayrıca sevdim.” (P3) “Daha çok grup arkadaşlarıyla yaptıkları çalışmalar da çocukların katkı sağlamları, varlıklarını göstermeleri ve iletişim halinde olmaları hoşuma gitti.” (P1) “Doğa yürüyüşü etkinliğini sevdim. Çünkü yatan çocukları sınıf ortamında uzun süre tutmak mümkün olmuyor.” (P7)
Açık hava gezisi	3	27.3	“Sosyal ve sportif faaliyetlerin içerisinde aktif görev almış olmak bu etkinlikleri benim için daha önemli kılmıştır. Öğrencilerimizle yapmış olduğumuz doğa gezisinden büyük keyif aldığımı gönül rahatlığıyla söyleyebilirim.” (P4)
Sportif etkinlikler	2	18.2	“Yarışma üzerine yapılan etkinlikler daha eğlenceli oldu. Rekabetin olduğu yarışmalarda tutku heyecan daha fazla olduğu için diğerlerinden daha çok sevdim. Voleybol, bocce...” (P8) “Kendi alanım ve öğrencilerin ihtiyaçları da bu yönde olduğu için sportif etkinlikleri daha çok sevdim”. (P10)
Masal etkinliği	1	9.1	“Masal etkinliği idi. Masalları ben ve öğrenciler çok sevdi.” (P9)

Programda Sevilmeyen Etkinlikler Teması

Görüşme sorusu 8; Mili Eğitim Bakanlığın “Telafide ben de varım” programında sevmediğiniz etkinlikler oldu mu? Olduysa bunlar hangileridir? Bu etkinlikleri neden sevmediniz? Bu soru analiz edildiğinde; “Sevilmeyen etkinlikler” teması oluşturulmuştur. Bu temada; sevilmeyen etkinliğin olmaması, açık hava etkinlikleri ve değerlendirme için yeterli sürenin olmaması kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Programda sevilmeyen etkinlikler teması, kategorileri, frekans ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzde	Örnek Görüşler
Sevilmeyen etkinliğin olmaması	5	50	“Bu program kapsamında sevmediğim bir etkinlik olmadı çünkü yukarıda da belirttiğim gibi hepsi öğrencinin gelişimine yönelik planlanmış etkinliklerdir.” (P3) “Olmadı. Çünkü benim ve öğrencilerin sevmediği etkinlikleri hiç uygulamadık.” (P10)
Açık hava etkinlikleri	4	40	“Programın yaz mevsimine gelmiş olması nedeni ile açık doğada geçen bazı etkinlikleri sıcaktan dolayı sevmedim. Mesela doğa yürüyüşü etkinliğimiz vardı ve sıcaktan dolayı rahatsız olduk.” (P1) “Hava sıcak olduğu için açık hava sporları bunaltıcı oldu. Çocukları zorladı.” (P2)
Değerlendirme için yeterli sürenin olmaması	1	10	“Sosyal ve sportif faaliyetlerin içerisinde aktif görev almış olmak bu etkinlikleri benim için daha önemli kılmıştır. Öğrencilerimizle yapmış olduğumuz doğa gezisinden büyük keyif aldığımı gönül rahatlığıyla söyleyebilirim.” (P4)

Etkinliklerde Karşılaşılan Zorluklar Teması

Görüşme sorusu 9; Mili Eğitim Bakanlığı “Telafide ben de varım” programında ders işlenmesi ile ilgili bir zorluklarla karşılaştınız mı? Açıklayınız. Bu soru analiz edildiğinde; “Etkinliklerde karşılaşılan zorluklar” teması oluşturulmuştur. Bu temada; zorluğun olmaması, havanın sıcak olması, bazı materyallerin temininde güçlük yaşanması ve öğrenci sayısının düşmesi ile programın sonlanması kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Etkinliklerde karşılaşılan zorluklar teması, kategorileri, frekans ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzde	Örnek Görüşler
Zorluğun olmaması	6	54.5	“Öğrencilerimle beraber fiziki koşullarımız ve ders araç gereç temin durumunun izin verdiği ölçüde eğlenerek öğrenmeyi ve öğretmeyi amaçladığımızdan aman aman bir zorlukla karşılaşmadık.” (P4) “Hayır. Çünkü program esnek, zorlukla karşılaşma durumu olduğunda etkinliği hemen revize ediyoruz ve zorluğun üstesinden geliyoruz.” (P9) “Hayır karşılaşmadım. Sadece şunu söyleyebilirim; programın uygulanmasını yaz mevsimine denk geldiği için etkinlikleri uygularken ben ve öğrenciler terledik ve sıcakladık.”(P10)
Havanın sıcak olması	3	27.3	“Etkinliklerle ilgili bazı materyali bulmakta zorlandım. Bir de havanın sıcak olması nedeni ile bazı etkinlikleri yapılırken zorlandık.” (P6)
Bazı materyal temininde güçlük yaşanması	1	9.1	“Ancak etkinlikler için bazı araç-gereci temin etmede birtakım zorlukla karşılaştım. Mesela eşli top atmada yeterince top yoktu.” (P5)
Öğrenci sayısının düşmesi ile dersin sonlanması	1	9.1	“Öğrencilerin gönüllü olmasından dolayı her ders yeterli öğrenci sayısı bulunmadığı zamanlar oldu. Öğrenci sayısı 12’den aşağı düştüğü zaman program sonlandırıldı bu da diğer öğrenciler açısından kötü oldu.” (P8)

Program Sonunda Öğrencilerde Görülen Değişimler Teması

Görüşme sorusu 10; Mili Eğitim Bakanlığı “Telafide ben de varım” programının sonunda öğrencilerde ne tür değişimler oldu? Açıklayınız. Bu soru analiz edildiğinde; “Programın sonunda öğrencilerde görülen değişimler” teması oluşturulmuştur. Bu temada; öğrencilerin psikolojik yönden rahatlaması ve öğrencilerin iletişiminin güçlenmesi kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Program sonunda öğrencilerde görülen değişimler teması, kategorileri, frekans ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzde	Örnek Görüşler
Öğrencilerin psikolojik yönden rahatlaması	8	66.7	“Uzun süre evde kapalı kalan ve uzaktan eğitim alan öğrencilerin sosyal ve bireysel yönden oluşan olumsuz davranışların yapılan çalışmalarla olumlu yönde davranışlara dönüştüğünü gözlemledim.” (P2) “Çocuklar tekrar birbirleriyle etkileşim kurdular, okula gitmenin, sosyalleşmenin, arkadaşlıkların, ne kadar önemli olduğunun farkına vardılar. Her şeyden önemlisi çocuklarımız mutlu oldular.” (P4)
Öğrencilerin iletişiminin güçlenmesi	4	33.3	“Bazı içine kapanık olan öğrenciler daha sosyal oldular, diğer arkadaşları ile iletişim kurmaya başladılar.” (P6) “Bu programla birlikte öğrencilerim biraz olsun normal hayata dönmeyi, Covid-19 salgınının bizden alıp götürdüğü değerleri tekrar kazanmaya ve öğrencilerimin tekrar sosyalleşmesini sağladı.” (P3)

Programın Öğrencilere Yararı Teması

Görüşme sorusu 11; Mili Eğitim Bakanlığı “Telafide ben de varım” programının sonunda öğrencilere yararlı oldu mu? Olduysa nelerdir? Açıklayınız. Bu soru analiz edildiğinde; “Programın öğrencilere yararı” teması oluşturulmuştur. Bu temada; öğrencilerin okula uyum sağlaması, öğrencilerin mutlu olması, sportif etkinliklere isteğin artması, bilgi eksikliğinin telafi edilmesi, öğrencilerin iletişim becerisinin artması ve teknoloji bağımlılığının azalması kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Programın öğrencilere yararı teması, kategorileri, frekans ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzde	Örnek Görüşler
Öğrencilerin okula uyum sağlaması	3	27.3	“Bu programla birlikte öğrencilerim biraz olsun normal hayata dönmeyi, Covid-19 salgınının bizden alıp götürdüğü değerleri tekrar kazanmayı ve öğrencilerimin tekrar sosyalleşmesini sağladı.” (P3) “Kesinlikle oldu. Uzaktan eğitim kaynaklı, öğrencilerde gözlemlenen olumsuz davranışlar giderildi. Pandemiden dolayı okuldan uzaklaşan öğrenciler okulla buluşarak uyum sağladılar.” (P1)
Öğrencilerin mutlu olması	3	27.3	“Pandemi içerisinde çok fazla kapalı alanda kalan hareket alanları kısıtlı olan öğrencilerin beden ve ruhen daha sağlıklı hale geldiklerini ve sosyalleşerek daha mutlu bireyler olduklarını söyleyebilirim.” (P8) “Genel anlamda faydalı oldu. Mesela ev ortamında sıkılan öğrenci okulda öğretmenleriyle okulda sevdiği konuları rahatça görme şansı oldu. Öğrenciler stresini attılar.” (P7)
Sportif etkinliklere isteğin artması	2	18.1	“...içine kapanık olan öğrenciler arkadaşlarıyla ilişkiler kurdular, fiziksel olarak hareket etmeyen öğrenciler sportif faaliyetlere katılarak beden sağlıkları daha iyi oldu.” (P5) “Akademik anlamda yararlı değildi. Sportif ve kültürel anlamda iyiydi.” (P9)

Tablo 12 devamı. Programın öğrencilere yararı teması, kategorileri, frekans ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzde	Örnek Görüşler
Bilgi eksikliğinin telafi edilmesi	1	9.1	“Programın öğrencilere faydasının olduğunu düşünüyorum. Program sonunda birçok öğrencimizin bilimsel bilgi eksikliğini gidermede türlü beceriler kazandığını...” (P4)
Öğrencilerin iletişim becerisinin artması	1	9.1	“Sosyalleştiler, içine kapanık olan öğrenciler arkadaşlarıyla ilişkiler kurdular, fiziksel olarak hareket etmeyen öğrenciler sportif faaliyetlere katılarak beden sağlıkları daha iyi oldu.” (P2)
Teknoloji bağımlılığının azalması	1	9.1	“Teknolojik bağımlılıkları biraz azaldı. Daha az bilgisayarla oyun oynadılar.” (P6)

Programın Olumsuz Etkisi Teması

Görüşme sorusu 12; Mili Eğitim Bakanlığı “Telafide ben de varım” programının sonunda öğrencilere herhangi bir olumsuz etkisi oldu mu? Olduysa bunlar nelerdir? Açıklayınız. Bu soru analiz edildiğinde; “Programın olumsuz etkisi” teması oluşturulmuştur. Bu temada; programın herhangi bir olumsuz etkisinin olmaması, programın sonlanması ve havanın sıcak olması kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13. Programın olumsuz etkisi teması, kategorileri, frekans ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzde	Örnek Görüşler
Programın herhangi bir olumsuz etkisinin olmaması	7	70	“Olmadı. Öğrencilerimiz pandemi süreci gibi bir zaman dilimini yaşadılar. Program için de olumsuzluk yaşamış olsalar bile bu durum pandemi sürecinde yaşadıklarından daha olumsuz etkiye sahip olamaz diye düşünmekteyim.” (P4) “Çocuklar severek okula geldiler ve eğlendiler.” (P6) “Programda mevcut bazı etkinliklere 12 öğrenci ile başladık ama tatil dönemi ve yaz mevsimi olması nedeni ile bazı öğrenciler etkinliklerden çıktılar ve öğrenci sayısı 12’den aşağı düşünce ders sonlandı. Diğer öğrenciler ve aileleri buna çok üzüldüler.” (P1)
Programın sonlanması	2	20	“Olmadı. Ama şunu söylemem gerekir ki; bir programın uygulanması için öğrenci sayısı 12 olması gerekiyor. Bazı programda bunu sağlayamadığımız için bazı kursları açamadık bazı açılan kurslar ise öğrencilerin tatil dönemine denk geldiği için kursları bıraktılar ve öğrenci sayısı 12’den aşağı düştüğü için kurs kapatıldı.” (P10)
Havanın sıcak olması	1	10	“Sadece hava sıcak olduğu için bazı etkinliklerde terledik.” (P5)

Programda Kullanılan Yöntem ve Teknikler Teması

Görüşme sorusu 13; Mili Eğitim Bakanlığı “Telafide ben de varım” programında ağırlıklı olarak kullandığınız yöntem ve teknikler hangileridir? Neden bu yöntem ve teknikleri kullandınız? Açıklayınız. Bu soru analiz edildiğinde; “Programda kullanılan yöntem ve teknikler” teması oluşturulmuştur. Bu temada; öğrenci merkezli etkinliklerin seçilmesi ve öğretmen merkezli etkinliklerin seçilmesi kategorileri oluşturulmuş olup Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14. Programda kullanılan yöntem ve teknikler teması, kategorileri, frekans ve yüzdeleri

Kategoriler	Frekans	Yüzde	Örnek Görüşler
Öğrenci merkezli etkinliklerin seçilmesi	7	58.3	<p>“Takım sporlarına ağırlık verildi. Birlik beraberlik içinde uyumlu, özgüvenli, davranışlarda etkili idi. Sosyal uyum açısından iyi oldu. Öğrenci merkezli, işbirlikçi yöntemler kullandık.” (P1)</p> <p>“Uygulamalı eğitim yöntemini kullandım. Hareketleri yaparak göstererek uygulamalı olarak yapmalarını istedim ve başarılı oldu. Öğrenci merkezli etkinlikler yaptık.” (P6)</p> <p>Genellikle branş sporlarında eksik olunan yerlerin telafisi üzerinde durdum. Sürekli etkinlikler yarışmalar yaparak dayanışma ruhunu, birlikte bir şeyler yapma, eğlenme ve kendilerinin hangi spora yeteneği olduğunu keşfetmelerini sağlamayı amaçladım. Öğrenci merkezli etkinlikleri seçmeye çalıştım.” (P8)</p>
Öğretmen merkezli etkinliklerin seçilmesi	5	41.7	<p>“Emir komut yöntemi, alıştırma yöntemi, eşli öğretim yöntemi, katılım yönteminin yanı sıra gösterip yaptırma yöntemi sportif disiplinlerin öğretiminde sıklıkla kullandığım yöntemler olarak öne çıkmaktadır.” (P4)</p> <p>“Genel olarak soru cevap ve deney yöntemi tekniğini kullandım. Çünkü gelen öğrenci profili bu iki yöntemle daha iyi anlayabilecek yeteneğe sahiptiler.” (P7)</p>

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde, elde edilen bulgular literatür ile karşılaştırılarak yorumlanmıştır. İlk bulgu, “Telafide ben de varım“, “programda seçilebilecek konular“, “etkinlikler hazırlanırken dikkat edilecek unsurlar“, “programın faydasının olması” temaları oluşturulmuştur. Beden eğitimi öğretmenleri programın, pandemiden dolayı oluşan öğrenme kayıplarını telafi ettiği, öğrencilerin mutlu olduğu, öğrencilerin sosyalleşmesine yardım ettiği, öğrencilerde oluşan teknoloji bağımlılığını azalttığını ifade etmiştir. Programda işlenebilecek konular olarak akademik, eğitsel, kültürel, sportif ve okul dışında yapılabilecek etkinliklerin seçildiği ortaya çıkmıştır. Öğretmenler etkinlikleri seçerken, öğrenci merkezli etkinliklerin seçilmesi ve mevcut imkânlarla dikkat edilmesi gerektiği, akademik eksikliklerin, ahlaki değerlerin, sosyal iletişimi sağlayan etkinliklerin seçilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Öğretmenler programın, öğrencilerin okula adapte olmasına yardımcı olduğu ve eksik ders konularının telafi edilmesini desteklediğini açıklamıştır. Pandemi sürecinde insanlarda oluşan yalnızlık ve ruhsal rahatlama isteği yüzünden katılımcıların ders dışı konulara yöneldiği yorumu getirilebilir. Türkiye’de diğer telafi programı Eylül 2021’de 8, 12.sınıflara yönelik açılan “Destekleme ve yetiştirme kursları” başlamış, daha sonra 6, 7, 10 ve 11.sınıflarda okuyan öğrencileri de kapsayacak şekilde verilmeye başlanmıştır. Başka bir uygulama olarak ilkokul 3.sınıflara yönelik açılan “İlkokullarda yetiştirme programına” 4.sınıf öğrencileri de dahil edilmiştir. Türkiye’de MEB Ekim 2021’de, pandemiden dolayı oluşan öğrenme kayıplarını tespit etmek için 7, 8, 11 ve 12.sınıflardaki öğrencileri Türkçe, matematik ve fen derslerinde sınav yapmıştır. Pandeminin etkisiyle okullarda verilen yüz yüze eğitime ara verilmesiyle ciddi öğrenme kayıplarının oluşması kaçınılmazdır (Baz, 2021). Farklı ülkelerde farklı telafi eğitimleri görülmektedir.

Çin’de pandeminin olumsuz etkisini ortadan kaldırmak için Çinli ailelere yapılandırılmış terapi mektubu gönderilmiştir (Xiao, 2020). Pandemiden dolayı oluşan öğrenme kayıplarının telafisi için, muazzam bir internet alt yapısı olan Çin’de öğretmenler, öğrencilere online olarak ödevler, çalışma kağıtları göndererek kendi kendilerine çalışabilecekleri bir ortam oluşturmaya çalışmıştır (Yaman, 2021). Çin’de ülke yetkilileri, COVID 19 sürecinde birtakım uygulamaları başlatmıştır (Huang, 2020);

- Öncelikle halk için psikolojik destek takımları kurulmuştur.
- 270 milyondan fazla öğrenciye evlerinde kesintisiz ve ücretsiz online öğrenme imkânı verilmiştir.
- MOE çevrimiçi öğrenme platformu ahlaki eğitim, salgını önleme eğitimi, can güvenliği eğitimi, ruh sağlığı eğitimi, aile eğitimi, görsel ve işitsel kaynaklardan yararlanma ve dijital kitapları indirme imkânı verilmiştir.
- MOE çevrim içi öğrenme platform tarafından, öğretmenlerin korunması ve desteklenmesi için birtakım yayınlar sunulmuştur.
- Üniversite mezunlarının iş piyasasına dâhil olmaları için destek verilmiştir.

Pandemi sürecinde Şili’de, 1.sınıftan son sınıfa kadar Aprendo el Nineo eğitim platformu üzerinden öğrencilere uzaktan eğitim verilmiş ve ayrıca Şili Mobil Telefon Derneği ile antlaşma yapılarak öğrencilerin ücretsiz veri indirmesine izin verilmiştir (UNESCO, 2022). Diğer bulgu “program öncesinde yapılan hazırlıklar”, “programın beğenilen yönleri”, “programda sevilen etkinlikler”, “programda sevilmeyen etkinlikler” ve “etkinliklerde karşılaşılan zorluklar” temaları oluşturulmuştur. Öğretmenler ders öncesinde, ders planı, ders için gerekli materyal hazırlığı, bireyselleştirilmiş etkinliklerin seçilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Öğretmenler programın esnek yapıda olduğu, programın eğlenceli olduğu, veli ve öğrencileri kaynaştırdığını açıklamıştır. Öğretmenler sevilmeyen etkinliğin olmadığı çünkü etkinlikleri öğrencilerle beraber seçtiklerini, öğrencilerin açık hava, grup gezileri, sportif ve masal etkinliklerini sevdiği ortaya çıkmıştır. Program öğrenciler için dersten ziyade oyun oynamak, spor yapmak ve okul dışı ortamlarda gezmek gibi etkinlikler içerdiği için sevildiği yorumu getirilebilir. Spor, öğrencilerin sosyalleşmesine yardımcı olmaktadır (Tuncel ve Bayram, 2019). Okul dışında gerçekleştirilen etkinliklerde öğrenciler eğlenmekte ve mutlu olmaktadır (Karbeyaz ve Karamustafaoğlu, 2020; Schmoll, 2013). Tam öğrenme yaklaşımının uygulamasını sonucunda öğrencilerin daha başarılı olacağı öngörüsünden öğrenciler derse, öğretmenine, arkadaşlarına, okula karşı ilgi ve tutumlarının olumlu değişmesi ve bir taraftan akademik benlik kavramlarına katkı sunması istenen duyuşsal çıktılardandır (Yılmaz ve Sünbül, 2003). Öğretmenler ders işlerken, etkinlikler için gerekli olan bazı materyali bulmakta zorlandığını, yaz mevsimi olmasından dolayı havanın sıcak olduğu ve öğrencilerin sıcaktan bunaldığını bu sebeple bazı öğrencilerin etkinliklere katılmadığı ve öğrenci sayısının 12’nin altına düştüğünü böylece etkinliğin sonlandığını ifade etmiştir. Ders ile ilgili materyallerin hazırlanması ile öğrencinin birden çok duyu organını harekete geçirerek etkili öğrenmeyi sağlayacaktır (Seven ve Engin, 2008). Öğrenciler okul dışı ortamlarda evde ve okulda bulunan materyalden daha fazlasını bulabilmektedir (Power ve ark., 2009). Sıcak hava insanların dolaşım sistemini olumsuz yönde etkiler (Erdoğan, 2015). Sınıfın kışın yeterince sıcak, yazın yeterince serin olması öğrencinin derse motivasyonunu etkilemektedir (Türk Eğitim Sendikası, 2022). Türkiye’de aileler, çocuklarının uzaktan eğitimde anlamadığı konularda destek olmaktadır (Baz, 2021). Ancak birçok ailenin eğitim düzeyi yetersiz olduğu düşünüldüğünde,

öğrencilerin bu destekten yeterince faydalanamaması söz konusudur. Eğitim düzeyi düşük ailelerin öğrencilerinde oluşan öğrenme kayıpları yaklaşık 60% düzeyindedir (Dorn ve ark., 2020). Bu nedenle Türkiye’de MEB, öğrenme kayıplarının telafisini şansa bırakmayarak “Telafide ben de varım” programını başlatmıştır (MEB, 2021b). UNICEF tarafından dünya genelinde uzaktan eğitimle ilgili yapılan bir araştırmaya göre (UNICEF, 2022a):

- Okul öncesi eğitime devam eden öğrencilerin yaklaşık 70%’i herhangi bir dijital ya da canlı yayın cihazına sahip değildir.
- Uzaktan öğrenmeye en fazla Afrika’daki bölgeler ulaşamamaktadır. En az 48%’i batı ve merkezi Afrika, 49%’u doğu Afrika’dır.
- Dünya’nın kırsal kesimlerinde yaşayan öğrencilerin 70%’den fazlası uzaktan eğitime ulaşamamaktadır. Bunun da 40%’i en fakir ailelerden gelmektedir.
- Doğu ve Güney Afrika, batı ve merkezi Afrika’daki öğrenciler uzaktan eğitime çoğunlukla radyo ile katılmıştır. Latin Amerika ve Caribbean ülkelerinde radyo ve internet ile uzaktan eğitime katılmıştır.

İngiltere’de pandemiden dolayı oluşan öğrenme kayıplarının telafisi için birtakım uygulamalar başlatmıştır (Yılmaz ve ark., 2021);

- İngiltere’de, öğrencilerde oluşan öğrenme kayıplarını telafi etmek için, 700 milyon sterlin bütçe ayrılmıştır. İlkokul ve ortaokullarda açılacak yaz okulu ve kulüp etkinliklerini desteklemek için bir defaya mahsus olmak üzere 302 milyon sterlin telafi primi ayrılmıştır. Ortaöğretim kademesinde ise yüz yüze eğitimi desteklemek için 200 milyon sterlin telafi primi ayrılmıştır.
- Erken çocuklukta dil gelişimine desteklemek için 18 milyon sterlin para ayrılmıştır.
- Okullarda telafi programının düzenlenmesi için her ilköğretim kurumuna yaklaşık 6 bin sterlin, her ortaöğretim kurumuna 22 bin sterlin bütçe ayrılmıştır. Bu paraların harcanması okul yöneticilerine bırakılmıştır.

USA’da Mart 2021’de dezavantajlı öğrenci gruplarını desteklemek ve okulları sürekli açık tutmak için bir “Amerikan Kurtarma Planı” açıklanmıştır (USDOE, 2022);

- K-12 sınıflarını açmak, okulun ihtiyaçlarını karşılamak ve pandemi ile ilgili tedbirler almak için 122 milyar dolar bütçe ayrılmıştır.
- Okullarda öğrenme kayıplarının telafisi için ek öğretmenler istihdam edilecektir.
- Muazzam bir veri stratejisi geliştirilecektir.
- Yaz okulu ve diğer telafi programları için bütçe bu paradan karşılanacaktır.
- Öğrencilerin internete erişimini sağlamak için kablosuz ağ noktaları kurulacak ve öğretmenlere teknolojinin etkili kullanımı ile ilgili eğitim verilecektir.
- Pandemi sonrasında öğrencilerde oluşan ruhsal bozuklukların tedavisi için 400 milyon dolarlık bütçe ayrılmıştır.

İskoçya’da pandemiden dolayı oluşan öğrenme kayıplarının telafisi için birtakım kararlar alınmıştır (Yılmaz ve ark., 2021);

- Okullara 1400 öğretmen ve 200 yardımcı personel almak için 800 milyon sterlin para ayrılmıştır. Okulların kapalı olduğu süreçte öğrencilerin öğrenme kayıplarının telafisi için bire bir veya grup şeklinde ek dersler yapılacaktır.
- Kış tatili sırasında öğrencilerin okul yemeğini sürdürmesi için 10 milyon sterlin para ayrılmıştır.
- Uzaktan eğitime giremeyen dezavantajlı öğrenciler için 30 milyon sterlin para ayrılmıştır.
- Genç insanların beceri ve güvenlerinin tekrar kazanmaları için 3 milyon sterlin para ayrılmıştır.

Diğer bulgu; "program sonunda öğrencilerde görülen değişimler", "programın öğrencilere yararı", "programın olumsuz etkisi" ve "programda kullanılan yöntem ve teknikler" şeklindedir. Öğretmenler program sonunda öğrencilerin, psikolojik olarak rahatladığı, sosyalleştiği, okula uyum sağladığı, mutlu olduğu, spora yönelik isteğin arttığı, teknoloji bağımlılığının azaldığını ifade etmiştir. Program genel itibari ile sıkıcı bir içeriğe sahip olmadığı için öğrenciler sürekli oyun oynamakta ve spor yapmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin derslerde rahatladığı ve mutlu olduğu yorumu getirilebilir. Okul, öğrenciler arası iletişimi güçlendirerek onların sosyalleşmesine yardımcı olmaktadır (Seven ve Engin, 2008). Öğretmenler programın bir olumsuz etkisinin olmadığı ancak havanın sıcak olması nedeni ile öğrencilerin bunaldığını, sayı 12'den aşağı düştüğü zaman programın sonlandırıldığını, programda ağırlıklı olarak öğrenci merkezli etkinliklerin seçildiğini ifade etmiştir. Dünya'da 31% oranında öğrenci (463 milyon) benimsenen politikaları kabullenmemekte ve uzaktan eğitim araçlarına ulaşamamaktadır (UNICEF, 2022b).

Bu araştırmada, COVID 19'dan dolayı oluşan öğrenme kayıplarını telafi etmek için uygulamaya konulan "Telafide ben de varım" programı ile ilgili beden eğitimi öğretmenlerinin algısını öğrenmeye çalışılmıştır. Buna göre, "Telafide ben de varım" programı öğrencilerin pandemiden dolayı oluşan öğrenme kayıplarını telafi ettiği, öğrencilerin mutlu olduğu, öğrencilerin sosyalleşmesine yardım ettiği, öğrencilerde oluşan teknoloji bağımlılığını azalttığını ifade etmiştir. Programda işlenebilecek konular olarak akademik, eğitsel, kültürel, sportif ve okul dışında yapılabilecek etkinliklerin seçildiği ortaya çıkmıştır. Öğretmenler etkinlikleri seçerken, öğrenci merkezli etkinliklerin seçilmesi ve mevcut imkânlarla dikkat edilmesi gerektiği, akademik eksikliklerin, ahlaki değerlerin, sosyal iletişimi sağlayan etkinliklerin seçilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Programın, öğrencilerin okula adapte olmasına yardımcı olduğu ve eksik ders konularının telafi edilmesini desteklediğini açıklamıştır.

Etkinlik öncesinde, ders planı ve ders için materyal hazırlığı yapıldığı ortaya çıkmıştır. Programın esnek yapıda olduğu, programın eğlenceli olduğu, veli ve öğrencileri kaynaştırdığını belirlenmiştir. Programda sevilmeyen etkinliğin olmadığı, öğrencilerin açık hava, grup gezileri, sportif ve masal etkinliklerini sevdiği ortaya çıkmıştır.

ÖNERİLER

- Öğretmenler ders için gerekli materyali hazırlama konusunda çok zaman ve emek sarf etmektedir. Öğretmenlere materyal desteği yapılabilir ve materyal hazırlama konusunda çeşitli seminerler verilebilir.

- Programda bir kursun açılması için gerekli sayı en az 12'dir. Bazı durumlarda öğrenci sayısı azaldığı için kurslar kapatılmaktadır. Kurslar için alt sınır 5 olabilir.
- Öğretmenlere materyal desteği verilebilir.
- Program yaz mevsiminde uygulandığı için öğretmen ve öğrencilere sıcak hava yüzünden ortam, bunaltıcı gelmiştir. Bu nedenle program diğer mevsimlerde de uygulanabilir.
- "Telafide ben de varım" programı ilerleyen dönemlerde de yapılabilir. Türkiye'de öğretmenlerin içerisinde seçilecek grupların farklı ülkelerdeki telafi uygulamalarını görmeleri için farklı ülkelere çeşitli geziler düzenlemesi sağlanabilir.
- Öğrenci, aileleri ve öğretmenlerine yönelik açık hava gezileri gerçekleştirilebilir. Çeşitli spor müsabakaları yapılabilir. Bir proje kapsamında taşınabilir müze uygulaması yapılabilir. Okulların öğretmen ve yöneticileri, öğrencilerin ailelerini ziyaret edip iletişim kurulabilir. Yapılacak telafi eğitimlerine aileler de dâhil edilebilir.
- Program sonunda öğrencilerin, psikolojik olarak rahatladığı, sosyalleştiği, okula adapte olduğu, mutlu olduğu, spora yönelik isteğin arttığı, teknoloji bağımlılığının azaldığı ortaya çıkmıştır. Bu nedenle öğrencilerin teknoloji bağımlılığını azaltacak geleneksel çocuk oyunları ile ilgili bir proje başlatılabilir. Buna benzer araştırmalar farklı branşlardaki öğretmenlerle nicel veya karma yaklaşımların olduğu yöntemlerle gerçekleştirilebilir.

Çıkar Çatışması: Çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkı Oranı: Araştırma Dizaynı AD ve MÖ; İstatistik Analiz AD; Makalenin Hazırlanması AD ve MÖ; Verilerin Toplanması AD ve MÖ tarafından gerçekleştirilmiştir.

Etik Kurul Belgesi Bilgileri:

Kurum Adı: Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü Spor Bilimleri Fakültesi Etik Kurulu

Tarih: 20.06.2023

Sayı: 2023/6-89

KAYNAKLAR

- Arslan, K., Görgülü-Arı, A., ve Hayır-Kanat, M. (2021). COVID-19 pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim hakkında veli görüşleri. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 57, 192- 206. <https://doi.org/10.7816/ulakbilge-09-57-03>
- Balaman, F., ve Hanbay-Tiryaki, S . (2021). Corona virüs (COVID-19) nedeniyle mecburi yürütülen uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10 (1), 52-84. <https://doi.org/10.15869/itobiad.769798>
- Baz, B. (2021). COVID-19 salgını sürecinde öğrencilerin olası öğrenme kayıpları üzerine bir değerlendirme. *Temel Eğitim*, 3(1), 25-35. <https://doi.org/10.52105/temelegitim.3.1.3>
- Cao, W., Fang, Z., Hou, G., Han, M., Xu, X., Dong, J., & Zheng, J. (2020). The Psychological impact of the COVID-19 epidemic on college students in China. *Psychiatry Research*, 287, Article 112934. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.112934>
- Creswell, J. W. (2009). *Research design (3.Edition)*. SAGE Publication.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design (4.Edition)*. SAGE Publication.
- Çiçek, İ., Tanhan, A., ve Tanrıverdi, S. (2020). COVID 19 ve eğitim. *Milli Eğitim*, 49(1), 1091-1104. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.787736>
- Dorn, E., Hancock, B., Sarakatsannis, J., & Viruleg, E. (2020). COVID-19 and student learning in the United States: The Hurt could last a lifetime. *McKinsey & Company (1)*, 1-9.
- Erdoğan, M. (2015). Soğuk ortamda egzersiz ve fiziksel aktivite. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 25(1), 63-72.
- Huang, R. (2020). Webinar: UNESCO learning cities respond to COVID-19: What happened and what we done in Beijing and Wuhan? https://uil.unesco.org/system/files/gnlc_webinar_beijing_wuhan.pdf Erişim tarihi: 16.02.2022.
- Jiao, W. Y., Wang, L. N., Liu, J., Fang, S. F., Jiao, F. Y., Pettoello-Mantovani, M., & Somekh, E. (2020). Behavioral and emotional disorders in children during the COVID-19 epidemic. *Journal of Pediatrics*, 221, 264-266.e1. <https://doi.org/10.1016/j.jpeds.2020.03.013>
- Karbeyaz, A., ve Kurt, M. (2020). COVID-19 sürecinde eğitim bilişim ağı (EBA) ile ilgili öğretmen tutumları: Bir karma yöntem çalışması. *EKEV Akademi Dergisi*, 24(84), 39-66.
- Karbeyaz, A., ve Karamustafaoglu, O. (2020). Okul dışı öğrenme ortamlarının öğretime katkısı hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşleri üzerine bir inceleme. *İstanbul Journal of Science*, 29, 1-20.
- MEB. (2021a). Milli Eğitim Bakanlığı “Telafide ben de varım” programının uygulamasına ilişkin usul ve esaslar. https://cdn.eba.gov.tr/telafi/PDFler/2_uygulama_esaslari.pdf Erişim tarihi:04.12.2022.
- MEB. (2021b). “Telafide ben de varım” programı. https://cdn.eba.gov.tr/telafi/PDFler/1_resmi_yazi.pdf Erişim tarihi:04.12.2022.
- Power, S., Taylor, C., Rees, G., & Jones, K. (2009). Out-of-school learning: Variations in provision and participation in secondary schools. *Research Papers in Education*, 24(4), 439-460.
- Saygı, H. (2021). Covid-19 pandemi uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 109-129. <https://doi.org/10.51948/auad.84163>
- Schmoll, S. E. (2013). *Toward a framework for integrating planetarium and classroom learning*. Doktora Tezi, Michigan University, Michigan.
- Seven, M. A., ve Engin, A. O. (2008). Öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 189-212.

- Tuncel, S., ve Kaya, B. (2019). Spor yapan ve yapmayan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerinin incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(3), 20-31.
- Türk Eğitim Sendikası. (2022). Sınıf yönetimi. <https://tesakademi.net/wp-content/uploads/2018/11/1-S%C4%B1n%C4%B1f-Y%C3%B6netimi-Konu-Anlat%C4%B1m%C4%B1.pdf> Erişim tarihi: 20.02.2022.
- UNESCO. (2021). Education; from disruption to recovery. <https://en.unesco.org/COVID19/educationresponse#schoolclosures> Erişim tarihi:30.10.2022.
- UNESCO. (2022). How is Chile facing the COVID19 education emergency? UNESCO talks with Raul Figueroa, Minister of Education of Chile. <https://en.unesco.org/fieldoffice/santiago/articles/minister-education-Chile-COVID-19> Erişim tarihi: 20.02.2022.
- UNICEF. (2021). Learning losses from COVID-19. <https://www.unicef.org/press-releases/learning-losses-COVID-19-could-cost-generation-students-close-17-trillion-lifetime> Erişim tarihi:13.11.2022.
- UNICEF. (2022a). COVID-19: Are children able to continue learning during school closures?. <https://data.unicef.org/resources/remote-learning-reachability-factsheet/>
- UNICEF. (2022b). Education and COVID-19. <https://data.unicef.org/topic/education/COVID-19/> Erişim tarihi: 19.02.2022.
- USDOE. (2022). Department of education announces American rescue plan funds for all 50 states, Puerto Rico, and the district of Columbia to help schools reopen. <https://www.ed.gov/news/pressreleases/department-education-announces-american-rescue-plan-funds-all-50-states-puerto-ricoand-district-columbia-help-schools-reopen> Erişim tarihi: 20.02.2022.
- Xiao, C. (2020). A Novel approach of consultation on 2019 novel coronavirus (COVID-19) related psychological and mental problems: Structured letter therapy. *Psychiatry Investigation*, 17, 175-176. <https://doi.org/10.30773/pi.2020.0047>
- Yaman, B. (2021). Covid-19 pandemisi sürecinde Türkiye ve Çin'de uzaktan eğitim süreç ve uygulamalarının incelenmesi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17, 3298-3308. <https://doi.org/10.26466/opus.857131>
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (10. Basım)*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, H., ve Sünbül, A. M. (2003). *Öğretimde planlama ve değerlendirme*, Mikro Yayıncılık.

